

УДК 821.161.2-42

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2018-4-54-58>

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЛОРНОМЕНІВ У ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ ХХ СТОЛІТТЯ

Лазаренко Валентина Василівна

старший викладач кафедри української філології і МНФД

*Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
вул. Старопортофранківська, 34, Одеса, Україна*

Чухрій Наталя Миколаївна

магістрант факультету фізичної реабілітації

*Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
вул. Старопортофранківська, 34, Одеса, Україна*

Статтю присвячено аналізу флорноменів, які беруть участь у формуванні словесно-поетичних образів. Мета статті полягає в функціонально-стилістичному аналізі флорноменів, що функціонують у поезії українських письменників ХХ століття. Об'єктом дослідження є флорномени, дібрані з поетичних творів українських митців. Предмет вивчення – функціонально-стилістичні особливості флорноменів як компонентів поетичного мовлення українських письменників ХХ століття. У роботі використано метод синхронного лінгвістичного опису, включаючи прийоми зіставлення та узагальнення. У цьому дослідженні ми кваліфікуємо назви на позначення об'єктів рослинного світу як флорномен (терміни флороназва, флоролексема вживаємо як синонімічні). У ХХ ст. більш істотним став поділ квітів на польові (наприклад, ромашка, пролісок, мак, конвалія, васильок тощо) та домашні (троянда, мальва, айстра та ін.), хоча цей поділ теж відносний, оскільки конвалії, ромашки іноді вирощують у садках. Квітами також називають кімнатні декоративні рослини, навіть і ті, що не цвітуть. Доведено, що у поезії ХХ ст. флорномен барвінок тяжіє до глобалізації образів і символів, втрачаючи традиції використання в родинній обрядовості, де був символом краси, сили, постійності та вічності, молодості, кохання, шлюбу й щастя. Лексема мак має кілька символічних та образних значень, які на периферії перетинаються й взаємно доповнюються, а це призводить до появи складних полісемантичних символів. Лексема троянда має символічні значення краси і кохання, а також є більш рідкісні вживання (кров і муки, серце, смерть), власне українські осмислення (пишність, ніжність) та запозичення.

Ключові слова: флорномени, флоролексема, семантика, мовна картина світу.

Серед лексичних засобів вираження авторського естетичного погляду на довкілля особливе місце належить флорноменам, оскільки квіти й квітучі рослини є перцептивними ідентифікаторами природної краси, зразком гармонії й довершеності форми, втіленням природної досконалості, а отже – важливим фактором творення естетичної картини світу українців [2, 150]. У сучасній вітчизняній лінгвістиці символіка назв рослин досліджується у працях С. Я. Єрмоленко, В. В. Жайворонка [1], А. П. Коваль, В. І. Кононенко, І. І. Коломієць, І. Е. Подолян [5], Л. О. Пустовіт [6], Н. І. Станкевич [8]. Проте функціонально-стилістичні особливості флорноменів у творах українських поетів ХХ століття ще не були предметом спеціального дослідження, що зумовлює актуальність нашої розвідки.

Мета статті полягає у функціонально-стилістичному аналізі флорноменів, що функціонують у поезії українських письменників ХХ століття. Досягнення поставленої мети передбачає

виконання таких завдань: з'ясувати склад флорноменів української поезії ХХ століття; визначити роль флорноменів в українській поетичній картині світу; виявити денотативне значення флорноменів та можливості виникнення переносних і символічних значень у поетичному дискурсі ХХ століття.

Об'єктом дослідження є флорномени, дібрані з поетичних творів українських митців.

Предмет вивчення – функціонально-стилістичні особливості флорноменів як компонентів поетичного мовлення українських письменників ХХ століття. У цій роботі нами використано метод синхронного лінгвістичного опису, включаючи прийоми зіставлення та узагальнення.

Оскільки в мовознавчій науці немає єдиного визначення назв на позначення об'єктів рослинного світу, такі лексичні утворення іменували по-різному: фітонім (О. Абакумова, О. Блінова, С. Бутко, В. Галайчук, О. Діброва, Н. Єгорова, Г. Каліткіна, Л. Колесникова, Т. Мішеніна, Л. Нікітенко, Л. Оліфіренко, Н. Панасенко, І. Підгородецька, І. Подолян, Л. Усик, О. Чарикова, С. Шестакова), флороназва (В. Пітель). Проте деякі дослідники у своїх розвідках послуговуються

не якимось одним терміном, а використовують паралельні найменування: фітонім, фітонімний іменник (І. Клімас), фітонім, флорема, флористична одиниця (К. Акулініна), фітонім, флористична лексема (С. Камаль), фітонім, фітонімична лексема (Ю. Дьяченко), флоролексема, флоризм, флороназва, флористична одиниця (С. Шуляк), флоролексема, флористичне найменування (І. Коломієць, Д. Уманець).

У цьому дослідженні ми кваліфікуємо назви на позначення об'єктів рослинного світу як флорономен (терміни флороназва, флоролексема вживаємо як синонімічні). ХХ століття для української поезії було періодом найбільш бурхливого розвитку. У цей час спостерігаємо еволюцію й розквіт цікавих творчих постатей, появу оригінальних думок, ідей, активні образно-мовні пошуки. У зв'язку із цим виникає питання проте, як змінювалося поетичне мовне моделювання світу протягом ХХ ст.

Флорономени *квіти* в українській лінгвоментальності почали використовуватись досить пізно. Якщо порівняти з іншими флористичними назвами, які мали сільськогосподарське значення в житті народу, то вийде, що *квіти*, основне призначення яких – бути прикрасою, не відігравали важливої ролі в побуті давніх людей. У наївній картині світу українського народу квітами вважають рослини, що використовуються як прикраса будівель, садів, призначаються для дарування на свята, вони часто мають великі яскраві запашні квітки. У науковій ботанічній картині світу квітковими називають усі рослини, що хоча б раз у житті цвітуть. Ми будемо спиратися на уявлення наївної картини світу, оскільки мовна картина світу утворилась на її основі. У ХХ ст. більш істотним став поділ квітів на польові (наприклад, ромашка, пролісок, мак, конвалія, васильок тощо) та домашні (троянда, мальва, айстра та ін.), хоча цей поділ теж відносний, оскільки конвалії, ромашки іноді вирощують у садках. Квітами також називають кімнатні декоративні рослини, навіть і ті, що не цвітуть. Представники трьох зазначених груп відрізняються роллю, призначенням, сферою використання (давніми квітами В. В. Німчук вважає рожу, мак, лілію [3, 233–292]).

Серед польових рослин найбільше символічне значення в українській культурі несе *барвінок*. «Трав'яниста рослина з вічнозеленим листям і голубуватими квітами» [4, Т. I, 92]. Лексема *барвінок* запозичена з німецької мови *Bärwinkel* й означає «ведмежий куток», її помилково асоціюють з лексемою української мови *барва*. «Поштовхом до народного етимологізування зазвичай стають мотиваційні психосемантичні зв'язки за формою (іноді й за змістом) між словами, які не є генетично спорідненими й насправді не повинні утворювати системи, ці зв'язки є проявом специфічних «асистемних» епідигматичних відношень у лексиці», зазначає В. М. Пітель [7, 7–8]. Проте це не завадило рослині стати носієм етнокультурних нашарувань і мати численні образні та симво-

лічні значення. А символізація реалії спричиняє до символізації лінгвальних одиниць, навіть якщо останні привнесено з іншої мовної системи. «Концепт *барвінок* з часом перетворився на константу української етнокультури, оскільки поступово став утіленням народної символіки – вічного життя, безсмертя, людської душі, дівочої краси, цнотливості й чистоти, щасливого кохання й шлюбу, коханого чоловіка», зазначає В. В. Жайворонок [1, 52].

Флоролексема *барвінок* в українській поезії найчастіше має пряме значення, яке, однак, без символічних нашарувань зустрічається рідко: «*Барвінок стелеться в траві; В зеленій свіжій мураві Рясніють квітоньки*» (М. Вороний). Іноді *барвінок* символізує юнака: «*її скорити він не міг, Хоч вився хмелем перед нею Й барвінком слався їй до ніг*» (В. Сосюра). Результатом наявності широкого діапазону символів української культури стало те, що у ХХ ст. *барвінок* почав сприйматись як українська рослина взагалі, втративши відтінки між своїми символічними значеннями. «*Топче німець достигле колосся, Топче цвіт барвінковий в саду*» (Є. Бандуренко); «*І землянки, що в серці матусі-землі, І могили, що в серці її барвінком*» (Н. Мовчан-Карпусь) – *барвінковий* цвіт уособлює український народ, а *барвінкове* серце – м'яке, ліричне, сентиментальне українське серце. Один із видів, барвінку (барвінок малий) українці називають могильником, або хрещатим барвінком, в Альпах його нарекли фіалкою мерців. Цей вид барвінку росте на могилах і знаменує невмирущу вічну пам'ять про покійних [7, 20]. У поезії ХХ ст. цей символ зберігся: «*Мій хрещатий барвінку! Хто сказав, що ти – цвинтарна квітка?*» (І. Драч). Крім лексичної сполучуваності з дієсловом *стелитися* та прикметниками *хрещатий, зелений, барвінок* може мати означення *блакитний, голубий, синій*, що мотивується кольором квіток рослини: «*летюче буйство синє, як барвінок*» (Є. Гуцало). Отже, у поезії ХХ ст. флоролексема *барвінок* тяжіє до глобалізації образів і символів, втрачаючи традиції використання в родинній обрядовості, де був символом краси, сили, постійності та вічності, молодості, кохання, шлюбу й щастя.

Також часто використовується в українській поезії флорономен *мак*. Тлумачний словник фіксує два лексико-семантичні варіанти лексеми *мак*: «1. Трав'яниста рослина з довгим стеблом і великими квітками (переважно червоного кольору), що дає кулястий плід, наповнений дрібним насінням; вирощується як лікарська та олійна культура, а також як декоративна рослина. // Квітка цієї рослини. 2. Насіння цієї рослини» [4, Т. II, 552]. Оскільки і квітка, і насіння маку були актуальними в побуті українського народу, то вони утворили окремо один від одного широкі асоціативні групи, що призвело до виникнення багатоманітної системи образів і символів. Квітка маку може слугувати для означення національної приналежності пейзажу, а також для ще більшої його локалізації: маки ростуть у природних умовах у зоні

стефу. «**Маки** в житті ридали пелюстками зірваних сліз» (Є. Гуцало). Мак іноді вирощують як декоративну рослину, тоді він з'являється в топісі городу: «**Пишениця** в полі, **маки** на городі» (Л. Костенко). Маки цвітуть улітку, тож, іноді вони виступають позначенням цієї пори року, хоч і не символізують літо: «**Цілувало літо до нестями, Загубився з ліку бій сердець. Назбирало маків між полями І пішло зі мною під вінець**» (В. Стельмах). Зів'ялі квіти можуть вказувати на прихід осені: «**Вечір сухий кумач зів'ялого маку з копиці підняв**» (Є. Гуцало). Мак сприймається свідомістю українця як типова українська «рідна» рослина: «**Хоч би в тім раї було все, як у Раї, – так само... Щоб посиденьки, цигарка, щоб чорнобривці і мак**» (І. Жиленко). Хоч зараз вирощують декоративні маки білого, жовтого, рожевого та інших кольорів, все ж у свідомості стереотипним кольором виступає червоний. На основі кольору з'явилися порівняння з маком: «**Твоя хустина ніби мак, але бліда щока**» (М. Суховецький). Утворений від іменника *мак* прикметник *маковий* частіше вживається зі значенням «червоний» і рідко – «той, що належить маку, подібний до маку», первісна семантика відійшла на периферію: «**Пливе гречин у маковій сороці**» (Л. Костенко). Мак, як багато інших рослин із позитивною символікою в українській ментальності, може асоціюватись з чимось хорошим, приємним, але чітко не визначеним: «**Тичуть пальцем в лице І показують звихнуті знаки. В них душа не пече, Не цвітуть і червоні маки**» (В. Стельмах). Це значення може набувати додаткової семи 'жура' часто в контексті втрати: «**Маковія задмухе маки і роздмухе в серці журу**» (І. Жиленко); «**червоні маки болючий спомин тихе ридання**» (І. Калинець). Мак, що виступає символом тихих, спокійних спогадів, не уособлює біль і ридання. В останньому прикладі відбулось нашарування: мак – українська рослина, не бачити маків означає не жити в Україні, тоді спогади про маки як символ втраченої Вітчизни будуть болючими. Одним з найбільш уживаних символічних значень флорономена *мак* виступає «сон, спокій, забуття». Це значення превалювало в грецькій та римській міфологіях [7, 138]. Ще одним поширеним символічним значенням флорономена *мак* вважається «зоря», «безмежність зоряного світу». Символічне перенесення відбулось на основі численності макових зернят, що нагадувало численність зірок. Але в сучасних поетичних творах символічне значення «зоря» перенесене й на макову квітку, можливо, за іншими ознаками подібності: «**Напевне, так і треба – судилося бо так: упали зорі з неба і надломилі мак**» (В. Стус). У поетичному дискурсі *мак* може використовуватись для зображення аномалій життя, для підкреслення контрасту між нормою, традицією й відхиленням: «**Сарана чаду несеться з маньчжурських степів... я перестав дивуватися завжди до того як побачив що маки кров землі жовті у спустошеному ґрунті**» (І. Калинець), – на чужині й маки не

такі, як на Батьківщині. «**Зібрано з клумби... дрібні маківки**» (І. Калинець), – мак може вирости великий тільки на волі, а в місті, на клумбі, в штучних умовах маківки ростуть дрібні. Отже, флоролексема *мак* має кілька символічних та образних значень, які на периферії перетинаються й взаємно доповнюються, а це призводить до появи складних полісемантичних символів.

У повсякденно-побутовій картині світу українського народу найтипівішим представником флорономенів виступає *троянда*. Лексема *троянда* – стилістично нейтральна, *ружа* – діалектна, *роза* – запозичена з російської мови, *рожа* – розмовна. Флоролексема *троянда* посідає значне місце в мовних картинах світу багатьох народів, ця квітка вважається найкращою, найвишуканішою, але дорогою, гордою, неприступною через наявність колючок. Завдяки частотності вживання в європейських культурах *троянда* набула широкого діапазону символів: у Греції – символ краси, кохання й глибокого смутку, в Римі – нагорода за видатні діяння, після його падіння – символ розкоші й розпусти [7, 224], *троянди* використовуються в геральдиці, в емблемах Англії, Болгарії, Фінляндії, Пекіна тощо. В українській поетичній мові *троянда* в прямому значенні без символічного забарвлення зустрічається рідко. Провідним символічним значенням виступає краса, переважно краса природи, тому *троянда* є атрибутом, що прикрашає український пейзаж: «**Немов чарівні декорації – Жасмин, троянди і бузок**» (Л. Костенко); «**Тим часом жінка ткала килимочка в тіні троянд і спілих виногрон**» (Л. Костенко), – *троянди* й *виноград* – символ єдності двох важливих сторін людського життя, насолоди красою природи й творчої праці на благо людей. «**Моя троянда – диво в садку золотоголове – промовте милоствиво хоча б єдине слово. Я вам співаю з гаю, я вам співаю з клітки, бо кращої не знаю понад троянду квітки. Без вас життя – розпуття, а пісня – то прокляття. Ласкаво призабудьте колючки виставляти. Таких, як ми, лиш двійко поезія вінчає... Троянда й соловейко – історія звичайна**» (І. Калинець), – образ закоханого в *троянду* солов'я з'явився ще в європейській літературі середньовіччя, потім цей «бродячий» сюжет використовувало багато поетів. *Троянда* є еталоном краси в слов'янських, германських та інших мовах, як відомо, вона вважається царицею квітів, виражає позитивну естетичну ознаку. Близьким до символічного значення «краса» є значення «досконалість», що в українській мовній картині світу набуває відтінку «щастя»: «**Одним – троянда, іншим – лобода, смола і мед, неділя й середа**» (В. Сагайдак); «**Хто ж цю блакитну троянду куніці на щастя садив?**» (Є. Гуцало). В українській національній свідомості кожна характеристика *троянди* може, виділяючись, виступати на першій плані і символізуватись. Тоді *троянда* уособлює пишність, гордість: «**Привіз Галчинський препишині ружсі, Рей Бредбері вино з кульбаби**» (І. Жиленко); «**Які ж пишино губі троянди! Колючі які колючки!**» (І. Драч). Колючки

теж виступають атрибутом, що підкреслюють гордість, недоступність, охороняють ніжну квітку. Може символізуватись така риса, як ніжність: «*На пероні віків дикі пси иматували троянди руками, А байдужо хтось кинув їх жити і самим вижити*» (В. Стельмах); «*В собі ти знищив рожі куц доценту*» (Б. Рубчак). Важливу роль при символізації троянди відіграє семантика кольорів. Біла троянда – символ чистоти, невинності [7, 222], але в українській поезії він проступає нечітко, іноді десемантизується: «*Затінок, сутінок, день золотий. Плачуть і моляться білі троянди*» (Л. Костенко); «*Троянда білі пелюстки Ронить на білий папір, Хто білішого вірша напише?*» (І. Драч). Червона троянда уособлює бажання, пристрасть, чуттєву красу [7, 222]. «*Посмішки, цвітіння людських облич – червоні троянди пристрасті, білий гнів ломикаменю, колюча шипшина зневаги, сині іриски втоми*» (Л. Костенко). Дедалі частіше в українській поезії ХХ ст. з'являється нетипова чорна троянда – символ темряви, зла, смерті [7, 125]. Чорна квітка протиставляється червоною: «*Наснилися мені мої кохані, і кожна з них – чужа і не моя... і кожна з них убрана до весіль, несе в руках сумний букет трояндний – рясний, як радість, ярий, наче біль, що чим нестерпніший, то більш принадний. ...О ні, не надарма оцей парад, мов поховальний хід. І я сумую, не знаючи, котру з своїх троянд – червону а чи чорну подарую*» (В. Стус) – кольори слугують протиставленням радості горю, життя смерті. Жовті квіти в нашій культурі символізують розлуку, не виняток і троянди: «*Буришинова рожо, золота короно, ти мені ворожиш на розлуку скору*» (І. Калинець). Флоролексема троянда має символічні значення краси і кохання, а також є більш рідкісні вживання (кров і муки, серце, смерть), власне українські осмислення (пишність, ніжність) та запозичення. Флорономен троянда має багато позитивних конотацій, це і є причиною утворення власних імен людей на ґрунті квіткових номінацій, наприклад, жіноче ім'я Роза.

Важливим для української національної свідомості є флорономен *мальва*, найбільш поширена й улюблена в Україні квітка. Як і більшість флорономенів, лексема *мальва* запозичена з латинської мови, латинське *malva* походить від гебрайського й споріднене зі словами «сіль, їдкий, колючий». Вона містить поняття «Багаторічна декоративна

рослина з високим стеблом і великими яскравими квітами, зібраними по кількка в пазухах листків, іноді в китицеподібні суцвіття» [4, Т. II, 564]. *Мальва* – символ найдорожчого – любові до рідної землі, до свого народу [85, 30]. «Не було села, а в ньому хати, – пише В. Скуратівський, – де не палахкотіли б під вікнами мальви – ці незрадливі обереги нашої духовної спадщини» [7, 30]. Саме цей символ і локалізація біля хат у селі найчастіше використовується у поезії: «*Вечір був. І цвіли під вікнами мальви*» (Л. Костенко). На основі спільної семи 'зовнішня краса' з мальвами, як і з багатьма іншими квітами, порівнюють дівчат: «*Пам'ятаю, біля хати, в мамі Мальви нареченими цвіли*» (В. Стельмах). Оскільки у свідомості представників української ментальності витворилась типова картина рідної домівки – хата в обрамленні мальв, то квітка почала сприйматись як рідна, українська, наймиліша: «*Ну що мені магнолії, агаві? Я поцілую мальву у щоку*» (Л. Костенко). І навпаки, якщо в селі ростуть мальви, воно українське: «*В сих краях при огорожі жодні рожі не ростуть*» (І. Калинець), тобто це не Україна. Для людей, що покинули рідне село, мальви слугують поштовхом, джерелом спогадів про рідну домівку, матір, дитинство, минуле; це відтінок того ж символічного значення, він ґрунтується на асоціації *мальва* – рідна хата. «*А мальви – лиш в дитинстві так цвіли, лиш мальви ці з дитинства і zostались*» (Є. Гуцало). *Мальва* може втілювати весь діапазон почуттів українця в його ставленні до Батьківщини: «*Твої слова як зорі й рожі, В них і любов, і туга, й гнів*» (В. Сосюра). За формою рослину порівнюють з колоною, свічкою, а квітку – з мегафоном: «*згорів у танці хоровод беріз, і мальви, як свічки, повідгоряли*» (Є. Гуцало); «*Півні кричать у мегафони мальв*» (Л. Костенко).

Отже, потрапляючи в різне контекстуальне оточення, той чи інший флорономен здатен нести відповідне смислове навантаження, власне характеристичне, наприклад щодо різноманітних почуттів людини: щастя, радості, смутку, тривоги тощо. Зближуючись з елементами інших тематичних груп лексики, флоро назви здатні репрезентувати найрізноманітніші образно-смислові, емоційні контексти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. Культура народів Причорномор'я. Симферополь: СГУ, 2002. № 32. С. 51–53.
2. Маленко О. О. Лінгво-естетична інтерпретація буття в українській поетичній мовотворчості (від фольклору до постмодерну). Харків: Основа, 2010. 488 с.
3. Німчук В. В. Давньоруська спадщина в лексиці української мови. Київ: Наукова думка, 1992. 416 с.
4. Новий тлумачний словник української мови в 4 т. Київ: Аконт, 1999. Т. 1–4.
5. Подолян І. Е. Національна специфіка семантики фітонімів в українській, англійській та німецькій мовах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство». Київ, 2009. 20 с.
6. Пустовіт Л. О. Словник української поезії другої половини ХХ століття: семантико-функціональний аспект. Київ: УНВЦ «Рідна Мова», 2009. 243 с.
7. Словник символів культури України / За ред. В. П. Коцура та ін. Київ: Міленіум, 2002. 260 с.

8. Станкевич Н. Національна специфіка художньо-образної моделі української природи (на матеріалі атрибутивних словосполучень). Вісник Львівського національного університету ім. І. Франка. 2004. Серія філологічна. Вип. 34. Ч. 1. С. 379–389.

REFERENCES

1. Zhajvoronok, V. V. (2002). Problema konceptual'noi' kartyny svitu ta movnogo i'i' vidobrazhennja [The problem of the conceptual picture of the world and its linguistic reflection] Kul'tura narodov Prychernomor'ja [Culture of the peoples of the Black Sea]. Symferopol': SGU, № 32, pp. 51–53 [in Ukrainian].
2. Malenko, O. O. (2010). Lingvo-estetychna interpretacija buttja v ukrai'ns'kij poetychnij movotvorchosti (vid fol'kloru do postmodernu) [Linguistic and aesthetic interpretation of being in Ukrainian poetic language creation (from folklore to postmodern)]. Harkiv: Osnova, 488 s. [in Ukrainian].
3. Nimchuk, V. V. (1992). Davn'orus'ka spadshhyna v leksyiciukrai'ns'koi' movy [Ancient legacy in the lexicon of the Ukrainian language]. Kyi'v: Naukova dumka, 416 s. [in Ukrainian].
4. Novyj tлумачnyj slovnyk ukrai'ns'koi' movy v 4 t. (1999). [New explanatory dictionary of the Ukrainian language in 4 t.]. Kyi'v: Akonit. T. 1– 4. [in Ukrainian].
5. Podoljan, I. E. (2009). Nacional'na specyfika semantyky fitonimiv v ukrai'ns'kij, anglijs'kij ta nimec'kij movah: avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja kand. filol. nauk : spec. 10.02.17 «Porivnjal'no-istorychne i typologichne movoznavstvo» [National specificity of the semantics of phytonyms in the Ukrainian, English and German languages]. Kyi'v, 2009. 20 s. [in Ukrainian].
6. Pustovit, L. O. (2009). Slovnyk ukrai'ns'koi' poezii' drugoi' polovyny XX stolittja: semantyko-funkcional'nyj aspekt [The Dictionary of Ukrainian Poetry of the Second Half of the 20th Century: Semantic-Functional Aspect]. Kyi'v: UNVC «Ridna Mova». 243 s. [in Ukrainian].
7. Slovnyk symboliv kul'tury Ukrai'ny (2002). [Dictionary of symbols of Ukrainian culture] / Za red. V.P.Kocura ta in. Kyi'v: Milenium. 260 s. [in Ukrainian].
8. Stankevych, N. (2004). Nacional'na specyfika hudozhn'o-obraznoi' modeli ukrai'ns'koi' pryrody (na materiali atributyvnyh slovospoluchen') [National specificity of the artistic-figurative model of Ukrainian nature (based on the material of attributive phrases)]. Visnyk L'vivs'kogo nacional'nogo universytetu im. I. Franka [Visnyk of the Lviv National University named after I. Franko]. Serija filologichna. Vyp.34. Ch. 1. S. 379–389. [in Ukrainian].

FLORONIMINES IN THE WORKS OF UKRAINIAN POETS OF THE XX CENTURY

Valentyna Lazarenko

*Senior Lecturer at the Department of Ukrainian Philology and MNPD of the
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky
Staroportofrankovskaya, 34, Odessa, Ukraine*

Natalia Chukhry

*Master's degree in Physical Rehabilitation
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky
Staroportofrankovskaya, 34, Odessa, Ukraine*

*The article is devoted to the analysis of floronimines involved in the formation of verbal-poetic images. The **purpose** of the article is to provide a functional and stylistic analysis of floronimines that function in the poetry of Ukrainian writers of the twentieth century. The **object** of research is floronimines, selected from poetic works of Ukrainian artists. The subject of study is the functional and stylistic features of floronimines as components of the poetic speech of Ukrainian writers of the twentieth century. The **method** of synchronous linguistic description, including methods of comparison and generalization, has been used in this work. In this study, we qualify names for the designation of objects of the flora as floronomy (the terms floronames and florolexema are used as synonymous). In the XX century the division of flowers between wild (for example, chamomile, floristry, poppy, cornflower, etc.) and domestic (rose, mallow, aster, etc.) became more significant, although this division is also relative, since lilies and chamomiles are sometimes grown in gardens. Flowers are also called indoor decorative plants, even those that do not blossom. Proved that in the poetry of the XX century. The floronomy of the periwinkle tends to the globalization of images and symbols, losing the tradition of being used in family ritual, where it was a symbol of beauty, strength, permanence and eternity, youth, love, marriage and happiness. The lexema of poppy has several symbolic and figurative meanings that intersect and complement each other on the periphery, which leads to the emergence of complex polysemantic characters. The lexema of rose has symbolic values of beauty and love, as well as the more rarely used (blood and torment, heart, death), the actually Ukrainian reflection (splendor, tenderness) and the borrowed ones.*

Key words: floronimines, florolexeme, semantics, linguistic picture of the world.